

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөдөө аж ахуйн бирж ХХК-ийн 2021 оны санхүүгийн тайланд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: АХГ-2022/80/НА-СТА-ТӨА

Цахим хуудас: www.audit.mn

Улаанбаатар хот

2022 он

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг
Утас: 261665 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn

Аудитын менежер С.Нацагдорж
Утас: 261628 Цахим хаяг: natsagdorjs@audit.gov.mn

Ахлах аудитор: Л.Мөнхцацрал
Утас: 261740 Цахим хаяг: munkhtsatsrall@audit.gov.mn

Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Пийк ОМ Аудит ХХК
Захирал: Б.Жаргалсайхан
Цахим хаяг: peakomaudit@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04 37, Факс:51-26 42 30
E-mail: info@audit.gov.mn

ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН БИРЖ ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ О.НАРАНДЭЛГЭР ТАНАА

2022 03.15 № 07/535
танай _____ -ны № _____ -т

Аудитын санал дүгнэлт

Хязгаарлалттай санал дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.8-д заасны дагуу Хөдөө аж ахуйн бирж ХХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, орлогын дэлгэрэнгүй, өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгуудад аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Хөдөө аж ахуйн бирж ХХК-ийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт болон Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 859.0 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрч тогтоосон ерөнхий материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь дангаараа буюу эсвэл нийтээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг боловч өргөн тархаагүй, Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйл 13.1, Захиргааны Ерөнхий хуулийн 103 дугаар зүйлийн 103.2, нийцсэн бөгөөд зохистой байх, тохиолдсон байх батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шийдлийн дагуу аудитын гол асуудалд тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн их нөлөөтэй зүйлсийг тодруулсан ба тэдгээрийг аудитын хүрээнд нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн болно.

Тайлант онд үндсэн үйл ажиллагааны орлогын гүйцэтгэл 6,320.1 сая төгрөг болж төлөвлөснөөс 1,899.9 сая төгрөг буюу 42 хувиар нэмэгдсэн нь дэлхийн зах зээлд түүхий эдийн үнэ өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Бусад асуудал

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

Байгууллагын удирдлага нь санхүүгийн тайлангаа бэлтгэхдээ нягтлан бодох бүртгэлийн тасралтгүй байх зарчмыг ашигласан байна.

Тайлант онд тус хороо нь Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай" 43 дугаар тогтоолын 1.3 дахь заалтыг хэрэгжүүлэлгүй 3 орон тоог нэмэгдүүлж ажилласан байна.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 7 зорилтын хүрээнд 12 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 91.6 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдүүдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

 Д.НАРАНЧИМЭГ

2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан**2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан**

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	ХӨРӨНГӨ		
1.1	Эргэлтийн хөрөнгө		
1.1.1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгө	291,696,602.45	1,808,641,648.24
1.1.2	Дансны авлага	641,845,455.11	2,174,533,355.87
1.1.3	Татвар, НДШ-ийн авлага	42,166,603.08	84,569,031.76
1.1.4	Бусад авлага	10,136,061.00	16,708,244.00
1.1.5	Бусад санхүүгийн хөрөнгө		
1.1.6	Бараа материал	9,264,751.98	14,828,311.76
1.1.7	Урьдчилж төлсөн зардал/тооцоо	1,492,634,198.63	164,482,624.82
1.1.11	Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	2,487,743,672.25	4,263,763,216.45
1.2	Эргэлтийн бус хөрөнгө		
1.2.1	Үндсэн хөрөнгө	1,664,014,003.29	2,007,256,728.22
1.2.2	Биет бус хөрөнгө	87,997,582.11	1,705,144,803.69
1.2.10	Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	1,752,011,585.40	3,712,401,531.91
1.3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	4,239,755,257.65	7,976,164,748.36
2	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
2.1	Өр төлбөр		
2.1.1	Богино хугацаат өр төлбөр		
2.1.1.1	Дансны өглөг	85,020,220.19	174,346,893.91
2.1.1.2	Цалингийн өглөг	1,612,317.25	
2.1.1.3	Татварын өр	25,493,458.29	451,061,217.55
2.1.1.4	НДШ-ийн өглөг	21,838.13	
2.1.1.7	Ногдол ашгийн өглөг	543,273,154.87	
2.1.1.12	Бусад богино хугацаат өр төлбөр	5,400,000.00	900,000.00
2.1.1.13	Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	660,820,988.73	626,308,111.46
2.2	Өр төлбөрийн нийт дүн	660,820,988.73	626,308,111.46
2.3	Эздийн өмч		
2.3.1	Өмч: -төрийн	1,021,700,000.00	1,021,700,000.00
2.3.7	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн нөөц		
2.3.8	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	10,000.00	10,000.00
2.3.9	Хуримтлагдсан ашиг	2,557,224,268.92	6,328,146,636.90
2.3.11	Эздийн өмчийн дүн	3,578,934,268.92	7,349,856,636.90
2.4	ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧИЙН ДҮН	4,239,755,257.65	7,976,164,748.36

2.2 Аудит хийсэн дэлгэрэнгүй орлогын тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Борлуулалтын орлого (цэвэр)	319,986,786.12	6,320,072,229.50
2	Борлуулалтын өртөг		
3	Нийт ашиг (алдагдал)	319,986,786.12	6,320,072,229.50
4	Түрээсийн орлого		
5	Хүүний орлого	38,210,816.52	274,387.98
8	Бусад орлого		80,000,000.00
9	Борлуулалт маркетингийн зардал	37,880,164.43	59,314,865.27
10	Ерөнхий ба удирдлагын зардал	1,585,410,993.23	2,012,154,584.67
12	Бусад зардал	19,744,850.82	125,648,406.15
13	Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	56,285.63	
18	Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	(1,284,782,120.21)	4,203,228,761.39
19	Орлогын татварын зардал	3,821,081.64	432,328,244.69
20	Татварын дараах ашиг (алдагдал)	(1,288,603,201.85)	3,770,900,516.70
22	Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	(1,288,603,201.85)	3,770,900,516.70
24	Орлогын нийт дүн	(1,288,603,201.85)	3,770,900,516.70
25	Нэгж хувьцаанд ногдох суурь ашиг (алдагдал)		

2.3 Аудит хийсэн өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмч	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	Хуримтлагдсан ашиг	Нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	1,021,700,000.00	10,000.00	4,403,847,016.11	5,425,557,016.11
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө алдааны залруулга			(14,746,390.47)	(14,746,390.47)
Залруулсан үлдэгдэл	1,021,700,000.00	10,000.00	4,389,100,625.64	5,410,810,625.64
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)			1,288,603,201.85	1,288,603,201.85
Зарласан ногдол ашиг			(543,273,154.87)	(543,273,154.87)
2020 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	1,021,700,000.00	10,000.00	2,557,224,268.92	3,578,934,268.92
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлтийн нөлөө алдааны залруулга			(21,851.28)	(21,851.28)
Залруулсан үлдэгдэл	1,021,700,000.00	10,000.00	2,557,246,120.20	3,578,956,120.20
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)			3,770,900,516.70	3,770,900,516.70
2021 оны 12-р сарын 31-ний үлдэгдэл	1,021,700,000.00	10,000.00	6,328,146,636.90	7,349,856,636.90

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Мөрийн дугаар	Үзүүлэлт	2020 оны 12-р сарын 31	2021 оны 12-р сарын 31
1	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
1.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)	337,854,528,812.63	227,251,165,962.85
	Бараа борлуулсан. үйлчилгээ үзүүлсний орлого	828,165,961.28	5,409,081,224.94
	Бусад мөнгөн орлого	337,026,362,851.35	221,842,084,737.91
1.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	339,904,452,551.99	224,073,827,159.44
	Ажиллагчдад төлсөн	731,599,736.55	939,776,788.25
	Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	230,482,385.52	291,896,335.93
	Бараа материал худалдан авахад төлсөн	24,561,567.67	32,571,639.05
	Ашиглалтын зардалд төлсөн	105,124,198.19	123,685,543.25
	Түлш. шатахуун. тээврийн хөлс. сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	7,867,602.23	8,304,390.21
	Хүүний төлбөрт төлсөн		
	Татварын байгууллагад төлсөн	222,730,070.32	110 855 910.96
	Даатгалын төлбөрт төлсөн		
	Бусад мөнгөн зарлага	338,582,086,991.51	222,566,736,551.79
1.3	Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээний дүн	(2,049,923,739.36)	3,177,338,803.41
2	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
2.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)		
	Хүлээн авсан хүүний орлого	38,210,816.52	274,387.98
	Хүлээн авсан ногдол ашиг	38,210,816.52	274,387.98
2.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)	1,062,760,275.00	1,112,894,990.73
	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	1,046,215,033.00	381,438,490.73
	Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	16,545,242.00	
	Бусдад олгосон зээл болон урьдчилгаа		731,456,500.00
2.3	Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээний дүн	(1,024,549,458.48)	(1,112,620,602.75)
3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ		
3.1	Мөнгөн орлогын дүн (+)		
	Зээл авсан. өрийн үнэт цаас гаргаснаас хүлээн авсан		
3.2	Мөнгөн зарлагын дүн (-)		547,773,154.87
	Зээл. өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө		
	Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн		
	Хувьцааны мөнгөний буцаалт		4,500,000.00
	Төлсөн ногдол ашиг		543,273,154.87

3.3	Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн		(547,773,154.87)
4	Валютын ханшийн зөрүү	56,285.63	
5	Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(3,074,416,912.21)	1 516 945 045.79
6	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	3,366,113,514.66	291,696,602.45
7	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	291,696,602.45	1,808,641,648.24